

[DOI:10.26104/NNTIK.2023.56.61.054](https://doi.org/10.26104/NNTIK.2023.56.61.054)

Турдубаева Б.М., Нурматова М.Н.

**БАШТАЛГЫЧ КЛАССТАРДЫН МУГАЛИМДЕРИ ТАРАБЫНАН
КОМПЕТЕНТТҮҮЛҮККӨ БАГЫТТАЛГАН ОКУТУУНУ УЮШТУРУУ МАСЕЛЕЛЕРИ**

Турдубаева Б.М., Нурматова М.Н.

**ВОПРОСЫ ОРГАНИЗАЦИИ КОМПЕТЕНТНОСТНО-ОРИЕНТИРОВАННОГО
ОБУЧЕНИЯ УЧИТЕЛЯМИ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ**

B. Turdubaeva, M. Nurmatova

**THE QUESTIONS OF ORGANIZATION COMPETENCE-ORIENTED
TEACHING BY THE PRIMARY TEACHERS**

УДК: 37.091.33

Бул макала башталгыч класстарды окуткан мугалимдердин азыркы учурдагы окуу процессин компетенттүүлүккө багыттап окутуусун уюштурууга арналат. Башталгыч класстардын предметтик стандарттары, Кыргыз Республикасынын Жалпы мектептик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү (ЖМБМББ) стандарттары балага тиешелүү компетенттүүлүктү калыптандыра тургандай берилген. Ушул талапта «Окуу Керемет!» долбоорунун бардык материалдары үндөшүп турат жана анын методикалары башталгыч класстарга компетенттүүлүккө багыттап окутууну ишке ашырууну уюштурат. Ошол максатта макалада компетенттүүлүккө багытталган окутуунун артыкчылыктары айтылып, компетенттүүлүк мамиле түшүнүгү чечмеленип, ЖМБМББ стандартынын негизги талаптары, негизги компетенттүүлүктөр формулировкаланып, түшүнүктөр мүнөздөлдү. Компетенттүүлүккө багытталган окутууну ишке ашыруунун жолдору көрсөтүлүп, «Окуу Керемет!» долбоорунун алкагында иштелип чыккан материалдар башталгыч билим берүү системасын чыңдоого багытталуу менен заманбап мугалимдин жөндөмдүүлүктөрүнө шайкеш келтирилди.

Негизги сөздөр: компетенция, кесиптик компетенция, компетенттүүлүк, компетенттүүлүккө багытталган окутуу, компетенттүүлүк мамиле.

Данная статья посвящена вопросам организации современного компетентностно-ориентированного образовательного процесса учителей начальных классов. Предметные стандарты для начального образования, Государственный образовательный стандарт общего школьного образования Кыргызской Республики (ГОСОШО КР) даются таким образом, чтобы сформировать у ребенка соответствующую компетенцию. Этим требованиям все материалы разработанные в рамках проекта «Окуу Керемет!» гармонизированы, а его методы организуют реализацию компетентностно-ориентированного обучения в начальных классах. С этой целью в статье упоминаются преимущества компетентностно-ориентированного обучения, интерпретируется понятие компетентностного подхода, формулируются основные требования и базовые компетенции ГОСОШО КР, дается характеристика понятий. Показаны способы реализации компетентностно-ориентированного обучения и материалы, разработанные в рамках проекта «Окуу керемет!» которые были адаптированы к возможностям современного учителя, ориентируясь на укрепление системы начального образования.

Ключевые слова: компетентность, профессиональная компетентность, компетенция, компетентностно-ориенти-

рованное обучение, компетентностный подход.

This article is devoted to the organization of the modern competence-oriented educational process of primary school teachers. Subject standards for primary education, the state educational standard for general school education of the Kyrgyz Republic are given in such a way as to form the appropriate competence in the child. To these requirements, all materials developed within the framework of the «Okuu Keremet!» harmonized, and its methods organize the implementation of competence-based learning in the primary grades. To this end, the article mentions the advantages of competency-based learning, interprets the concept of a competency-based approach, formulates the basic requirements and basic competencies of the state educational standard for general school education of the Kyrgyz Republic, and characterizes the concepts. Shows how to implement competence-based learning and materials developed in the framework of the project "Okuu Keremet!" which have been adapted to the capabilities of the modern teacher, focusing on strengthening the primary education system.

Key words: competence, professional competence, competence, competence-oriented preparation, competence approach.

Учурда окуу процессине окуучу өзү ээ болуп, өзүнүн окуу көндүмүнүн өнүгүшүнө өзү жоопкерчиликтүү болуп, окутуу процесси окуп үйрөнүү процессине айланууда. Мындай процессти башкаруу мектеп мугалимдерине кыйынчылыкты туудурат. Мугалим өзү эле баарын билем, баарын өзүм башкарам, бала мен айтканды эле билсе болду деген көз карашынан көпчүлүк мугалимдер кете албай жатышат.

Кыргыз Республикасынын (КР) Жалпы мектептик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын (мындан ары ЖМБМБС) талабына ылайык, окутууну компетенттүүлүккө негиздеп, балдардын өзүн иштетип, сабагында окуучуда интеллектуалдык «кыйналууну» жаратуу үчүн мугалимдин өзүндө, окуучуну иштете алуу, тиешелүү тапшырмаларды түзүү көндүмү өнүгүү керек. Ошондуктан, мугалимдерге компетенттүүлүккө багытталган окутууну уюштурууну үйрөнүү зарылчылыгы жаралат. Ал үчүн окуучуга негизги, предметтик компетенттүүлүктөрдү кантип калыптандыруу керектигин ар бирибиз туюп, түшүнүп, уюштурсак маселе чечилгени турат.

Дегеле, компетенттүүлүккө багытталган окутуунун артыкчылыгы эмнеде?

Сабакта балага тиешелүү компетенттүүлүктөрдү калыптандыра турган иш аракет уюштурулат; Сабак тапшырма менен башталып, тапшырма менен бүтөт, мугалим багыт берип, көрсөтмө берип, скаффолдинг жасайт, окутуунун натыйжасын көрө билет; Баалоонун түрүнөн бала өзү билим алууга умтула турган калыптандыруучу баалоо көбүрөөк колдонулат; Компетенттүүлүккө багытталган окутуу технологиялары, б.а. бала сабакта өз алдынча иштеп, натыйжасын көрсөтө ала турган, жыйынтыгы көрүнгөн технологиялары колдонулат (долбоорлоп окутуу, компетенттүүлүктүкө багытталган тапшырмалар (КБТ), көп деңгээлдүү тапшырмаларды түзүү, дифференцияланган окутуу технологиясы, окутуунун универсалдуу дизайны ж.б.); Ар бир окуучунун уникалдуулугун эске алып, жаңы кырдаалды түшүнүү жана жаңы тажрыйба алуу үчүн учурдагы билимин пайдаланып жана мурунку тажрыйбасына таянуу керек.

Ар бирине кыскача мүнөздөмө берсек:

Компетенттүүлүк мамиле деген эмне?

Бул мамиле окуучуларда ийгиликтүү социалдашууну жана өз мүмкүнчүлүктөрүн ишке ашырууну камсыз кылуучу компетенцияларды калыптандырууга көңүлдү топтойт. Биринчи орунга баланын маалымат алуусун эмес, практикалык ишмердикте келип чыккан көйгөйлөрдү чече билүүсүн жана ишмердиктин ыкмаларына ээ болуусун алып чыгат. Дүйнөлүк билим берүү практикасында компетенттүүлүк түшүнүгү борбордук, «башкы» түшүнүк катары болот, анткени компетенттүүлүк: *билим берүүнүн интеллектуалдык жана көндүмдүк жактарын өзүнө камтыйт; компетенттүүлүк түшүнүгүндө «натыйжадан» калыптануучу билим берүүнүн мазмунун түшүнүү идеологиясы жатат; негизги компетенттүүлүк жуурулуштуруучу табиятка ээ, анткени ал маданияттын, ишмердиктин (кеңири чөйрөлөрүнө тиешелүү бир катар билгичтиктерди жана билимдерди өзүнө камтыйт.*

Бардык предметтерге тиешелүү негизги компетенттүүлүктөргө токтолсок:

Негизги компетенттүүлүктөр *көп функционалдуу*; Негизги компетенттүүлүктөр олуттуу *интеллектуалдык өсүүнү*: абстракттуу ой жүгүртүүнү, өзүн өзү рефлексия кылууну, өзүнүн позициясын аныктоону, өзүнө өзү баа берүүнү, сынчыл ойломду ж.б. талап кылат; Негизги компетенттүүлүктөр *көп жактуу*. Алар узак мөөнөттүү окутуу жана инсанды калыптандыруу баскычында калыптанат, ошондуктан башталгыч мектеп аларды калыптандыруунун алгачкы баскычы гана [1].

ЖМББМС ылайык, мектепте билим берүү окуучуларда 3 негизги компетенттүүлүктү калыптандырышы керек:

Маалыматтык компетенттүүлүк төмөнкү ыкмалар аркылуу калыптандырылат: өз алдынча интер-

претациялоого, системага келтирүүгө жана сыңдоого жөндөмү; алынган маалыматты чечиле турган маселенин көз карашы менен баалоо жана талдоо, жыйынтык чыгаруу; алынган маалыматты өз ишин пландаштырып аткарууда ар түрлүү кырдаалдарда пайдалануу ж.б.

Социалдык-коммуникативдик компетенттүүлүк – төмөнкү ыкмалар аркылуу калыптандырылат: өз алдынча ишкер шериктештерди табуу жана алар менен ымалалашуу жөндөмү; топтун ичинде катышуучулардын арасында милдеттерди жана ролдорду бөлүштүрүү; топто лидер жана аткаруучу катары иш жүргүзүү ж.б.

«Өз алдынча уюштуруу жана маселелерди чечүү» компетенттүүлүгү төмөнкү ыкмалар аркылуу калыптандырылат: ашыкча маалымат бар ситуацияларда өз алдынча проблеманы аныктап билүү жөндөмү; максатты коюу, аны бир катар ирээттүү милдеттерге бөлүү; маселелерди чечүүгө альтернативдүү ар кандай жолдорду жана ыкмаларды табуу; ... ой-жүгүртүү процесске рефлексия жүргүзүү [2];

Өзүн-өзү уюштуруу көндүмдөрүн калыптандыруу үчүн балдарга өз ишмердигин пландаштыруу, анын ырааттуулугун уюштуруу, аны аткарууну аракет кылуунун ыкмасын жана анын натыйжасын берилген эталондор менен салыштыруу аркылуу контролдоо жүргүзүлөт. Өзүн-өзү жөнгө салуу керектүү моментте окуу аракеттерин баштоого жана бүтүрүүгө жөндөмдүүлүк, коррекциялоо – өз аракеттеринин орто аралык жана акыркы натыйжаларын ондоого жөндөмдүүлүк, ошондой эле мүмкүн болгон катачылыктарды ондоо; өзүнө баа берүү – мурда өздөштүрүлгөндү дагы өздөштүрө турганды түшүнүүгө жөндөмдүүлүк, өздөштүрүү деңгээлин түшүнүү жөндөмдүүлүгү. Бул үчүн, балдарга көйгөйлүү маселелерди талкуулоону сунуш кылуучу тапшырмалар тандалат, андан кийин өз натыйжасын чыгаруу каралат

Жогорудагы айтылган компетенттүүлүктөр калыптанганда гана окутуунун натыйжалары ишке ашат.

Окутуунун натыйжалары – бул окутуунун процесси аяктагандан кийин окуучу эмне биле, түшүнө, жасай ала же көрсөтө ала тургандыгынын туюнтуусу: өтүлгөндөрдүн маңызына эмес, окуучулардын жетишкендиктерине көңүл бурат; окутуунун натыйжалары окуу ишинин аягында окуучулар эмнени көрсөтө ала тургандыгына көңүл бурат.

Натыйжаларга баа берилүүгө, байкоо жүргүзүлүүгө жана алар өлчөнүүгө тийиш, ошондуктан сабак тапшырма менен башталып, тапшырма менен бүтөт.

Демек, бүгүнкү күндө актуалдуу педагогикалык көйгөй болуп, билим берүүнүн коюлган максаттарына баалоонун системасын шайкеш келтирүү, мазмундук боюнча кандай болсо, ошондой эле ишмердик-

тикти ишке ашыруу эсептелет.

ЖМББМСтин талаптарына ылайык, баалоонун максаттарына жетишүү үчүн башталгыч класстардын мугалими төмөнкүлөрдү аткарат:

- позитивдүү кайтарым байланышты берет (окуучунун ишин комментарийлеген жазуу жана оозеки отчеттор), окуучуга анын азыркы натыйжаларын жана мурдагы этаптагы натыйжалары менен салыштырууга жардам берет, үйрөнүү процессине, жүйөөсүнө, окуу натыйжалары катары компетенттүүлүктөрүнүн өнүгүшүнө сүйлөп баа берет;

- окуучунун натыйжаларга жетишүүсү, жеке өнүгүүсү боюнча прогреске көз салат жана ар бир окуу жылынын аягында сыпаттама баа берет;

- баалоонун ар кандай ыкмаларын, формаларын, анын ичинде өзүн-өзү баалоо, сапаттык баалоо шаймандарын колдонот;

- окуучунун прогресси, окутуу процессинде кыйынчылыктар тууралуу проблемаларды бирдикте чечүү үчүн ата-энелерге маалымат берет [2];

Компетенттүүлүктүккө-багытталган окутууну кантип ишке ашырабыз?

Компетенттүүлүктүккө-багытталган окутууну ишке ашыра турган жана ошол процессти көрсөтө турган технологиялар окуучулардын негизги компетенцияларын калыптандыруунун каражаты катары эсептелет.

Билим берүүнүн жаңы натыйжаларынын жаралышы мугалимди ишмердик технологияларын, окуучулар менен сабакта жана сабактан сырткаркы убакта иштөө усулдарын жана ыкмаларын колдонуу зарылчылыгына түрттү.

Алардын көч башында компетенттүүлүккө багытталган тапшырмалар (КБТ) турат.

Компетенттүүлүккө багытталган тапшырмалар топтолгон билимдерди практикалык ишмердикте жана күндөлүк турмушта колдонуу билгичтигин калыптандырат.

Чындыгында КБТ – окуучуга актуалдуу болгон материалдын негизинде түзүлгөн жана практикалык кырдаалдын модели чагылдырган иштиктүү тапшырма.

Компетенттүүлүккө багытталган тапшырма менен иштеп жатканда окуучулар эл астында сүйлөгөндү, эл астында сүйлөөнүн ченемдерин жана регламентти үйрөнүшөт, сүйлөй турган кебинин планын даярдашат, берилген тактоо жана түшүндүрүүчү сураолор менен иштейт. Маалыматтык компетенция калыптанат. Окуучулар өз алдынча топтук талкуу процедураларын ээрчип колдонот, өздөрүнүн идеяларын түшүндүрүп же башка топтун мүчөлөрүнүн ойлоруна өздөрүнүн аргументтерин айтышат. Ошону менен социалдык-коммуникативдик компетенттүүлүк өркүндөйт. Окуучулар компетенттүүлүккө багытталган тапшырманы аткаргандан кийин, аларга үлгү катары

жооп тартууланат. Булар жооптору берилген структурасы менен ачык мүнөздөгү тапшырмага чындыкка жакын же кээ бири туура келген жооптордун тизмеси түзүлөт.

Ушул этапта окуучулардын учурдагы өзүлөрүнүн берилген алгоритм менен ишмердүүлүгүнө контроль жүргүзүүсүндө баалоо жагдайы калыптанат. Же болбосо ишмердүүлүктүн натыйжасын (жыйынтыгын) баалоо, окуучу пландаштырган жана натыйжасында алынганды мүнөздөп салыштырат. Өзүнүн өсүшүнө баа берилет (рефлексия), балдар өзүлөрүнүн күчтүү жана алсыз жактарын белгилешет, ишаракеттерге болгон мотивдерин айтышат. Мунун баары өзүн-өзү уюштуруу жана проблемаларды чечүү компетенттүүлүктү калыптандырат.

Ошентип, компетенттүүлүккө багытталган тапшырманын үстүндө уюштурулган иш аракет компетенттүүлүктөрдү калыптандырууга жардам берет.

Компетенттүүлүккө багытталган тапшырманын өзгөчөлүктөрү:

- бул ишмердүүлүктүн негизиндеги тапшырма.
- ал практикалык, турмушта кезиккен ситуацияны моделдейт.
- ал окуучу үчүн актуалдуу материалдын негизинде курулат.
- анын түзүлүшү төмөндөгүдөй болот: милдеттерди коюу, калыптандыруучу негизги компетенттүүлүктөрдүн жагдайлары, демилге, маалыматтын булагы, текшерүү инструменти (ар бир тапшырмага өз өзүнчө балл берилет), бланк (заттык өнүм).

Компетенттүүлүккө багытталган тапшырмалардын белгилери:

- Бир топ чоң текст аркылуу берилет. Кезиктирген кошумча маалымат таблица, диаграмма, схема, графика, сүрөт, фото түрүндө болот;
 - Турмуштук кырдаалга окшош;
 - Демейдеги окуу милдеттерге салыштырмалуу бир топ көбүрөөк маалымат, анын арасында бир нече иш аракеттер болушу мүмкүн;
 - Керектүү маалымат жок болушу мүмкүн, окуучулар өзүлөрү адабий справочниктерден издеп табышы керек деген божомол болот;
 - Тапшырма бир нече аракеттен туруп, чечүү ыкмалары да түрдүү болот;
 - Окутуу мүнөздөмөгө ээ, окуучулардын жашына карата ылайыкташтырылат;
- Тапшырмалардын түзүлүшү эки түрдүү: *Жөнөкөй түзүлүш*
- а) текстти оку, чыгарманын картасын түз
 - б) берилген тексти окуп, төрт ачык суроо түз
 - в) кунт коюп оку жана башкы идеяны тап
 - г) тексти ыкчам карап чыгып, түшүнүксүз сөздөрдү танда жана аны чечмелөөнү берилген булактардан кара.

Татаал түзүлүш:

а) текстти оку, берилген таблицаны толтур, маанисин жаз, классташтарыңдын алдында бет ачар даярда;

б) тапшырманы ук жана суроого жооп бер, жетпеген маалыматты тап жана аны тапшырманын шартына киргиз;

в) тексттен каармандардын диалогдорунан ролдорду даярдагыла, аткарып бергиле, жетишпеген аракеттерге эскертме түз [11].

Компетенттүүлүктүкө-багытталган окутууну ишке ашыра турган дагы бир технология – долбоорлоп окутуу

Учурдагы долбоорлоп окутуу технологияны пайдаланып билим берүүдө – бул түшүнгөнүмдү, билгенимди кайда жана кантип пайдаланам деген суроолорго жооп берет [1].

Тигил же бул практикалык же теоретикалык маселени иштөөдө окуучунун окуп, таанып-билүүдөгү ишмердүүлүгүнүн натыйжасына багытталган метод долбоордук болуп болуп эсептелет.

Тышкы натыйжасы – реалдуу практикалык ишмердүүлүктө көрсө, байкаса, ой жүгүртсө жана пайдаланса болот.

Ички натыйжасы - ишмердүүлүк тажрыйбасы. Ал окуучунун билимди жана көндүмдү, компетенция менен баалулуктарды айкалыштырган баа жеткис табылгасы болуп эсептелет.

Долбоорлоп окутууга болгон талаптар өзгөчө: Социалдык маанидеги тапшырмалардын болушу: практикалык, изилдөөчүлүк, маалыматтык; Долбоорду аткаруу проблеманы чечүүнү пландаштыруудан башталат. Башкача айтканда, долбоордун өзүн долбоорлоодон же продуктынын түрүн жана презентациянын формасын аныктоо.

Пландын өзгөчө маанилүү бөлүгү – бул долбоорду кадамдаштырып иштеп чыгуу, анан ичинде жол табуунун, мөөнөттү белгилөөнүн жана жооптуу адамдар менен конкреттүү иш-аракеттерди жасоонун алгоритми берилет [11].

Ар бир долбоор окуучунун изилдөөчүлүгүн талап кылат. Ошентип, долбоордук ишмердүүлүктүн айырмалыгы - маалыматты издөө, андан кийин аны иштеп чыгуу, түшүнүү жана долбоордук топтун мүчөлөрүнө баяндап берүү. Долбоордун же проектинин үстүнөн иштөөнүн натыйжасы бул – даярдалган продукт болуп эсептелет. Даярдалган продукт буюртма ээсине же коомдун мүчөлөрүнө маселе чечүүнүн жолу катары абдан ишенимдүү сунуштальшы керек. Ошентип, проект бүткөн этабында өз натыйжа ишин презентациялоону талап кылат.

Жогорудагы келтирилген компетенттүүлүктүкө багытталган окутууну уюштурууда КР Билим берүү жана Илим министрлиги түрдүү эл аралык уюмдар менен биргеликте башталгыч класстын мугалимдеринин билимин жогорулатуунун үстүндө иш жүргүзүп жатат.

USAIDдин «Бирге окуйбуз» (2013-2017) жана «Келгиле окубуз» (2017-2020) долбоорлорунда окуучулардын негизги окуу көндүмдөрүн өнүктүрүүгө өзгөчө көңүл бурулган. «Окуу Керемет!» долбоору окутуунун сапатын жогорулатууга, окуучулардын мүмкүнчүлүгүн кеңейтүүгө, аларды окуу процессине тартууга, ар бир балага жеткиликтүү болууга багытталган.

Учурда болуп жаткан «Окуу Керемет!» долбоорунун материалдарын азыркы мезгилдин мугалимине болгон талаптарга жана КРдин ЖМББМ стандартынын талаптарына шайкеш келтирип көрөлү.

1-таблица

Жаңы стандартты ишке ашырууга жөндөмдүү заманбап мугалимдин жөндөмдөрүнүн тизмеси түзүлгөн

Заманбап мугалимдин жөндөмдөрүнүн тизмеси	«Окуу керемет!» долбоорунун материалдарына шайкештиги
Окуучулардын өз алдынча ишмердигин пландаштыра жана уюштура билүүсү;	«Окуу Керемет» долбоорунун модулдарынын тапшырмалары, бардык стратегияларындагы кадамдар, кошумча берилген материалдар
Аларга талап кылынган компетенттүүлүктөрдү калыптандырууга мүмкүндүк берүүчү ишмердиктин ар кандай түрлөрүн кошуу менен окуучуларды шыктандырууну билүүсү;	Көп деңгээлдүү тапшырмалар, башталгыч класста балдар китебин пайдалануу, күнүмдүк жана чыгармачыл жазуу ж.б.
Окуучуларды алардын жөндөмдүүлүктөрүн, жекече өзгөчөлүктөрүн жана кызыкчылыктарын эске алуу менен менен ишмердикти уюштуруунун ар кандай формаларын колдоно билүүсү;	Башталгыч мектепте дифференциялык окутуу, окутуунун универсалдуу дизайны, дифференциялык окутуунун стратегиялары
Окуучунун өзгөчөлүктөрүн жана муктаждыктарын аныктай билүү жана ага ылайык, шайкеш келген окуу материалын же ишмердикти табуу, сабакта дифференциацияланган окутууну ишке ашыруусу;	Дифференциялык окутуу, анын принциптери: мазмунду дифференциялоо; окутуу процессин дифференциялоо жана окуучунун жетишкендиктерин баалоо; окутуунун натыйжаларын сунуштоону дифференциялоо; окуу чөйрөсүн дифференциялоо;

Долбоорлоочулук жана изилдөөчүлүк ой жүгүртүүгө ээ болуу жана окуучулардын топтук долбоордук жана изилдөөчүлүк ишин уюштура билүүсү жана аны жетектөөсү;	Башталгыч мектепте чыгармачыл жазуу, чыгармачыл жазуунун баскычтары.
Окуучулардын өз жетишкендиктерин адекваттуу баалоого мүмкүндүк берүүчү баалоо системасын пайдалануу жана аларды өркүндөтүүсү;	Ар бир модулдун баалоо системасы. Дифференциацияланган окутуудагы баалоо, CLIL сабактарындагы баалоонун кош фокусу. Чыгармачыл жана күн сайын жазууда кайтарым байланыш жана баалоо. Көндүмдөрдү өнүктүрүүдөгү прогресс. BaalooApp, sabakApp, үлгү сабактар.
Өз ишмердигинин жана өз жүрүм-турумунун рефлексиясын ишке ашыруусу жана аны сабактарында уюштура билүүсү;	Рефлексия «Окуу Керемет!» долбоорундагы бардык модулдардын стратегиясын колдонууда жана стратегияны колдонуудан кийин уюштурулат
Окуучулар талкууланып жаткан предмет боюнча өзүлөрүнүн күмөн саноолорун, пикирлерин жана көз караштарын өз ара талкуулоосу, өзүнүн жеке көз карашындагы күмөн саноолорго жана сынга туш келерин билүү менен айткысы келгендей болгон атмосфераны түзүү аркылуу сабактарды диалог жана дискуссия режиминде алып барууну үйрөнүүсү;	Окурмандардын пикирлеринин тизмеси, көп денгээлдүү тапшырмалар. Баалоонун ар кандай ыкмасы, скаффолдингдин түрлөрү. Текст түзөм стратегиясы, «Окуган чыгармага пикир жазуу», РАФТ. Математикадан түшүндүрүү негиздөө стратегиясы, көндүмдөрдү өнүктүрүүдөгү прогресс стратегиясы.
Маалыматтык технологияларга ээ болууга жана аны окуу процессинде пайдалана алуусу.	Угуучулардын MOODLE программасы менен иштей алуусу.

Жыйынтыгында «Окуу Керемет!» долбоорунун материалдары КРдин Жалпы мектептик билим берүүсүнүн мамлекеттик стандартынын талаптарына шайкеш келет, компетенттүүлүккө багытталган окутууну ишке ашырат.

Адабияттар:

1. Башталгыч мектептеги окутуунун жаңы натыйжаларын карай: Методикалык колдонмо / Авт.-түз. С.А. Хамзина, О.И. Дудкина, Д. Ш. Кендирбаева. - Б., 2017. - 128 б.
2. КР мектептик билим берүүнүн мамлекеттик стандарты (КР Өкмөтүнүн 22-июль 2022-жылдагы №393 Токтому).
3. Баранников А.В. Билим берүүнүн структурасын жана мазмунун өркүндөтүү боюнча экспериментте катышып жаткан жалпы билим берүүчү мекемелерде белги койбостон окутуунун шарттарында кенже мектеп окуучуларынын окуудагы жетишкендиктерин баалоонун системасы жөнүндө. // Башталгыч мектеп. Плюс чейин жана кийин, №8 2003.
4. Кибардина Л.П., Акиева Г.С. Интерактивдүү окутуунун стратегиясы жана тактикасы. - Б., 2004.
5. Лукьянова М. И. Инсандык багытталган сабактын комплекстүү анализинин жана өзүн өзү анализдөөнүн методикасы. // «Завуч» журналы. 2006. № 2.
6. Методикалык кат. Баалоо системасы жөнүндө. // Башталгыч мектеп. Плюс чейин жана кийин № 8 2003.
7. 2-модуль: Окуучулардын жетишкендиктерин баалоо. Б.: «Принт Экспресс», 2011.
8. Окуучуларды баалоо. Жаңы мамилелер жана методдор. Мугалимдер үчүн окуу-методикалык колдонмо / Алымова А. жана башкалар. - Б., 2010.
9. Окуучулардын окуудагы жетишкендиктерин баалоо. Методикалык жетектеме / Шакиров Р.Х. ж.б. - Б., 2012.
10. Башталгыч класстарда окуунун көндүмдөрүн баалайбыз: методикалык колдонмо / Хамзина С.А., Низовская И.А., Фадеева Г.Н. Мааткеримова А.Д. - Б.: «Папирус Принт ЖЧКсы», 2016. – 72 б.
11. Селевко Г. К. Заманбап билим берүүнүн технологиялары. Окуу колдонмосу. - М., 1998.